

TİASAD

Türk & İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi
The Journal of Turk & Islam World Social Studies

Yıl: 5, Sayı: 19, Aralık 2018, s. 322-335

Öğr. Gör. Hüseyin AKSOY

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, huseyin.aksoy@gop.edu.tr

Öğr. Gör. Yılmaz AĞCA

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, agca.yilmaz@gmail.com

SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM AÇISINDAN YAYLA EVLERİNİN TURİSTLERE KİRALANMASINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA: NİKSAR ÇAMİCİ YAYLASI ÖRNEĞİ¹

Özet

Turizm, sağladığı faydalar ile insanlar ve ülkeler için önemli sektörlerden biridir. Bu sektör yapıldığı çevrenin tarihi ve doğal güzellikleri ile beslenmektedir. Her ne kadar turizm yapılırken bu kaynaklar korunmaya çalışılsa da, özellikle bölgenin taşıma kapasitesinin üstüne çıkması doğal ve kültürel çevreye zarar verebilmektedir. Bunun önüne geçebilmek için sürdürülebilir turizm kavramı ortaya çıkmıştır. Sürdürülebilir turizm, yapılan turizm çeşidinin faydalandığı çevreye en az zararı verecek biçimde düzenlenmesi, planlanmasını ifade etmektedir. Dolayısıyla çevrenin gelecek nesillere miras olarak bırakılmasını prensibine dayanmaktadır.

Turizm sektöründe, çevrenin korunması gelecek nesillere temiz bir yaşam alanı bırakılması yayla turizmi için de çok önemli bir kriterdir. Yayla turizmi son yıllarda özellikle Karadeniz Bölgesinde önemli bir gelir kaynağı olarak görülmektedir. Her geçen gün Arap turistler bölgeye gelmekte ve uzun dönemli tatil yapmaktadırlar.

Bu çalışmada, sürdürülebilir turizm kavramı çerçevesinde yayla evlerinin turistik amaç ile kullanılması-kiralanması fikrinin uygulanabilirliği araştırılmıştır. Bu amaçla, Niksar Çam içi yaylasında bulunan yayla evi sahipleri ile yüz yüze

¹ 19-22 Haziran 2018'de Mediterranean International Conference On Social Sciences, Budapest de sunulan tam metin sözlü bildirinin makale formatındaki halidir.

görüşme yöntemi ile nitel bir araştırma yapılmıştır. Ayrıca bölgede bulunan az sayıdaki otel ve pansiyon işletmeleri ile de görüşme yapılmıştır.

Araştırma sonucunda yayla evlerinin sürdürülebilir turizm kavramı çerçevesinde kullanılması açısından yöre halkının ve ev sahiplerinin görüşleri alınarak bir değerlendirilmede bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: sürdürülebilir turizm, yayla turizmi, bölgesel kalkınma

TO TOURIST IN TERMS OF SUSTAINABLE TOURISM: NIKSAR ÇAMIÇI HIGHLAND EXAMPLE

Abstract

Tourism is one of the important sectors and benefits for people and countries. The historical and natural features of the region are the sources of this sector. Although these resources are protected while tourism is carried out, especially above the transport capacity of the region can damage the natural and cultural environment. Sustainable tourism means planning the tourism activity to be done in a way that reduces the damage to the environment. Therefore, it is based on the principle of leaving the country as inheritance to future generations.

In the tourism sector, preserving the environment and leaving a clean living area for future generations is also a very important criterion for plateau tourism. Highland tourism is seen as an important source of income especially in the Black Sea Region in recent years. Every day, Arabian tourists come to the region and have a long-term holiday.

In this study, the applicability of the idea of using and renting highland houses for tourist purposes within the framework of sustainable tourism concept will be investigated. For this purpose, qualitative research will be carried out an interview with the plateau owners of Niksar Çamici plateau. In addition, a small number of hotels in the region will also be interviewed.

As a result of the survey, we will evaluate and comment on the opinions of local people and host families on the use of plateau houses for accommodation purposes.

Keywords : sustainable tourism, highland tourism, regional development

1.GİRİŞ

Dünya da turizm sektörü son 30 yıldır hızlı bir değişim içindedir. Uzun yıllar kitlesel turizm faaliyetleri üzerine kurulmuş olan sektör, yavaş yavaş bu anlayıştan çıkmakta ve alternatif turizm hareketlerine kaymaktadır. Yakın bir gelecekte de turizm tüketim alışkanlıklarında önemli değişiklikler olacağı görünmektedir. Turizmin geliştirilmesi, turistler açısından kentlerin çekiciliğinin artırılması, kentsel imajın belirlenmesi, kentin kimliğinin güçlendirilmesi, yerel ekonomik kalkınmanın desteklenmesi, istihdam yaratılması, yurttaşların yaşam kalitesinin artırılması ve kentsel eko sistemin sürdürülebilirliğinin sağlanması gibi geniş bir çerçeveden ele

alınmaktadır. (Gradach ve Loukoitou-Sideris.2007: Keating ve Frantz, 2004: sınımaz ve Ark.2010).

Küresel dünya olarak çok hızlı bir değişim süreci içerisindeyiz. Hızla gelişen teknoloji, artan gelirler ile farklılaşan ihtiyaçlar yaşam standartlarını gün geçtikçe yükseltmektedir.(Karataş ve Babür,2013) Bu sayede turistler kendilerini tatmin edecek turizm anlayışının uygulandığı yerleri kolayca tespit edebilmekte ve rahat bir şekilde buralara ulaşmaktadırlar.

Orta Karadeniz Bölümü yayla yerleşimleri ve yaylacılık faaliyetleri bakımından zengin bir potansiyele sahiptir. Çok sayıdaki yayla yerleşim alanları son zamanlara kadar genel de hayvancılık olmak üzere birçok ekonomik fayda için kullanılmıştır. 1990'lı yıllardan itibaren yaylalar Alternatif Turizm amaçlı kullanılmak için çalışmalar yapılmış ve Nitekim 2634 Turizmi Teşvik Kanunu uyarınca Bakanlar Kurulu tarafından 1990-91 yıllarında Karadeniz bölgesinde toplam 16 yayla yerleşim yerleri Turizm merkezi ilan edilmiştir. Bu şekilde Yayla turizmi ilk defa bölgede resmi bir kimliğe kavuşmuştur.

Orta Karadeniz'in önemli yayla yerleşim merkezlerinden biri de Niksar Çam içi yaylasıdır. İlçe merkezine yakın mesafe de olması, oksijen oranının yüksek olması, Niksar'ı Orta Karadeniz'de sahile bağlayan Niksar-Ünye karayolu üzerinde olması Çam içi yaylası ile ilgili bir çalışma yapmamızda etkili olmuştur.

Bu çalışmayla, Orta Karadeniz Bölgesinde Alternatif Turizm merkezlerinden biri olabilecek Niksar Çamici Yaylasını tanıtmak, yayla evlerinin turistlere kiralanarak bölgeye iyi bir gelir kaynağı yaratmak ve bunun için çözüm önerileri getirmek amaçlanmaktadır. Araştırmamız Çamici Yayla evleri ile sınırlıdır. Çalışmanın geçerliliği göz önünde bulundurularak yayla sezonunda yapılmıştır.

2.YAYLA TURİZMİ KAVRAMI

Yayla Turizmi, geleneksel turizmden farklı özelliklere sahip, daha spesifik motiflerle harekete geçirilen bir turizm ürünüdür. Dağ, kış, doğa, yeşil, orman, mağara, akarsu, doğal beslenme, farklı iklim, gürültü ve diğer kirliliklerden uzak olma; spor, yürüyüş, rafting, kayak, yüzmeye, çim kayağı, golf, festivaller, avlanma vb. gibi turistik ürün bileşenleri, yayla turizmini cazip kılan faktörlerdir.(Haberal H.2013:52)

Turizm hareketlerinde olduğu gibi, insanlar kendi konutlarının bulunduğu yerden ayrılarak yaylalara gitmeleri burada konaklamaları, ihtiyaçlarını burada ki imkânlarla karşılamaları bir turizm hareketi oluşturmaktadır. Zaman içerisinde yayla etkinliklerine katılmaları, bozulmamış doğa içinde yaşamak, yemyeşil ormanlar, doğal akarsular, doğal beslenme, farklı bir iklim, kent yaşamının gürültülü kirli ortamından uzak olmak bir ihtiyaç haline gelmiştir. Bu farklı ihtiyaç "Yayla Turizmi" şeklinde yeni bir turizm çeşidi haline dönüşmüştür.

3.TÜRKİYE DE YAYLACILIK KAVRAMI

Yaylacılık 1950-60 lı yıllara kadar daha çok köylülerin yaz aylarında hayvanlarını daha iyi besleme, daha fazla verim alma, köylerdeki daralan mera alanlarından uzaklaşarak, yüksek rakımlı yerlere sürüleri ile birlikte bir kaç günlük kısa yürüyüşten sonra uzaklaştıkları burada

yaz sezonu sonuna kadar kaldıkları daha sonra aynı şekilde köylerine geri döndükleri göçebe sürecidir.

Yayla yerleşmeleri, davar (koyun-keçi) ve sığır sürüsü sahiplerinin taze ve kendini yenileyen verimli otlaklarda kolayca besleyebilmeleri için genellikle ilkbahar da çıktıkları; yaz boyunca kalarak, bazı hayvansal ürünleri ürettikleri, sonbahar da alçak yörelere (köylere) göçtükleri; sıra dağlar ve yer yer de küme dağların orman örtüleri üst sınırları üzerinde kalan Alpin çayırılık alanlar ve buralarda kurulmuş konut toplulukları ile temsil edilen geçici yerleşmeler olarak tanımlanırlar.(Yücel, T Türkiye'nin Kır Yerleşmeleri ve Tipleri üzerine yeni görüşler. Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü, Türk Kültürü Araştırmaları. Ankara, s, 447-469)

Daha sonraları yaylacılık sıcak iklimde yaşayan insanların yaz aylarının gelmesiyle birlikte sıcakların da artmasıyla yaz dönemini şehir ortamının gürültüsünden, hava kirliliğinden geçici olarak kurtulmak ve daha sağlıklı olmak için, yaylalara çıkmışlardır. Akdeniz ve Karadeniz kıyısı şehirlerde yaşayan birçok insan çalışmak için sabah mecburen şehre gelip, iş sonrası akşam yeniden yaylaya çıkmaktadır. Buda şehir merkezlerine yakın mesafedeki yaylaları cazip hale getirmiştir.

4.TÜRKİYE'DE YAYLA TURİZMİ KAVRAMI

Turizmin çeşitlendirilmek istenmesi, turizm hareketlerinin yılın on iki ayına yayılması düşüncesi, Alternatif turizm hareketlerini hızlandırmıştır. Farklı yörelerin mevcut turizm potansiyeli geliştirilip tanıtılarak yeni bir turizm hareketi oluşturulmaya çalışılmıştır. Alternatif turizm hareketleri içerisinde en çok ilgiyi de yayla turizmi çekmektedir.

Türkiye'de özellikle Doğu Karadeniz ve Akdeniz de Orta Torosların doğal güzellikleri, etnolojik yapıları vb. özellikleri yayla turizmine eşsiz güzellikler sunmaktadır. Yayla turizmi de özellikle Doğu Karadeniz Yaylalarında ve Akdeniz'in Orta Toroslar bölgesinde gelişme göstermektedir.

Gelişmekte olan ülkelerin turizm gelirlerini arttırmak ve sektördeki pazar paylarını arttırmalarının yolu, arz ettikleri turizm ürünlerini ve hizmetlerini çeşitlendirmelerinden geçmektedir.(Tekin, Ö.F. 2010) Turizm arzının çeşitlendirilmesi ve farklı ürünler sunulması bakımından yayla turizmi Türkiye turizmi için önemli bir alternatif olabilir.

Turizm bakanlığınca da deniz, kum ve güneş ağırlıklı kıyı turizmine Alternatif olarak Yayla turizmi sunulmaktadır. Türkiye'nin coğrafi koşulları da göz önünde bulundurulduğunda en geniş ve yayılması olanağı Yayla turizmindedir. 8.Beş yıllık Kalkınma Planında da (2001-2005) (1572.madde)" değişen tüketici tercihlerini dikkate alarak geliştirilecek yeni alanlarla turizm mevsiminin yılın tamamına yayılması ele alınarak özellikle Yayla Turizmi Alternatif olarak gösterilmiştir.

Kalkınma planındaki turizmin mevsimlik ve coğrafi dağılımını iyileştirmek ve dış pazarlarda değişen tüketici tercihleri de dikkate alınarak yeni potansiyel alanlar oluşturmak amacıyla golf, kış, dağ, termal, sağlık, yat, kongre turizmi ve eko turizm ile ilgili yönlendirme faaliyetlerinin sürdürüleceği belirtilmiştir. (Albayrak A,s,152)

Özellikle 8. Ve 9. Kalkınma planlarında; Doğu Karadeniz Bölgesinde güzel ve bir o kadar da ünlü yaylalarımızda, koruma-kullanma dengesi gözetilerek bölgeye gelen turistlerin kalış

sürelerinin uzatılması hedeflenmektedir. Doğu Karadeniz’de yayla turizminin geliştirilmesi için yaylalar arasında bağlantı kurmak için “yayla koridoru” kapsamında kamp, kayak, mağaracılık, yamaç paraşütü, rafting, binicilik, balon, balık avlama, olta balıkçılığı, foto-safari ve bungee jumping gibi macera sporları gibi alternatifler düşünülmüştür.

Kültür ve Turizm Bakanlığının Alternatif turizmi geliştirmek için attığı ilk adım, Doğu Karadeniz Bölgesinde 1987-1991 yılları arasında dört grup halinde, yayla özelliği taşıyan yirmi yöreyi Turizm Master planına almasıdır. İkinci olarak da gelişmeleri rastlantılara bırakmayıp disiplin altına almak olmuştur. Özellikle çevre düzeni için şu kurallar göz önünde tutulmuştur.

1. Yaylarda, yerel halkın geleneksel yayla kullanımı engellenmeyecek, aksatılmayacaktır.
2. Geleneksel özgün mimari değerleri korunacak, çok katlı yoğun yapılaşmadan kaçınılacaktır.
3. Yayla turizmi potansiyeli değerlendirilerek geliştirilecektir.
4. Doğal değerler: bitki örtüsü, topoğrafyası ve silueti de dâhil korunacaktır.
5. Toplu Konaklama tesisleri kıyı boyu ya da yaylalar yolu üzerindeki yerleşim yerlerinde düşünülecek, yayla turizmi aktivitelerinde gününbirlik kullanım, konaklama, pansiyonculuk ve kampçılık anlayışı temel olacaktır.
6. Plan üretilmesinde ve uygulanmasında yerel halkın katılımı sağlanacaktır.
7. Yayla turizminin gerektirdiği ölçüde alt ve üst yapı hizmetleri sağlanacaktır. (Albayrak A.s,152)

Alınan kararlara istinaden, yörede pansiyonculuğun geliştirilmesine maddi ve teknik destek sağlanacaktır. Yayla alanlarına girişte kabul noktaları oluşturulacak burada ziyaretçilere farklı ulaşım noktalarını, mola yerlerini, sosyal tesisleri gösteren planlara yer verilecektir. Yöre halkına pansiyonculuk ve doğa turizmine yönelik eğitim verilecektir. (Türkiye Turizm Stratejisi 2023:69-70)

5.YAYLA TURİZM MERKEZLERİNİN SEÇİMİNDEKİ GENEL KRİTERLER

- Doğal değerlere yönelik potansiyelin zengin olması,
- Sivil mimari karakterinin olması,
- Kent merkezine ulaşımının kolay sağlanabilir olması,
- Yöre halkının sosyal yapısının turizme yakın olması,
- Aktivitenin ekonomik olarak sürdürülebilmesi,
- Diğer turizm çeşitleri ile entegrasyonunun sağlanabilir olmasıdır.

6.YAYLA TURİZMİ İÇİN KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI TARAFINDAN BELİRLENEN HEDEFLER

- Kırsal kesimde yaşayanların da turizm gelirlerinden pay almasının sağlanması,
- Turizm yatırımcısı için ekonomik açıdan uygun ve cazip yayla turizm merkezlerinin oluşturulması,
- Yayla turizminin sürdürülebilirliği için ürün çeşitliliğinin sağlanması,
- Yayla turizmine yönlendirilecek turist profilinin belirlenmesidir.(Türkiye Turizm Stratejisi 2023:69-70).

Sürdürülebilir Turizm Açısından Yayla Evlerinin Turistlere Kiralanmasına Yönelik Bir Araştırma: Niksar Çamici Yaylası Örneği

MERKEZ ADI	İLAN TARİHİ	PLAN DURUMU	ÖZELLİKLERİ
Giresun Bektaş Yaylası T.M	1990		Yayla+ Kış
Trabzon Akçaabat Karadağ T.M	1990		Yayla
Trabzon Tonya Armutlu Gümüşhane Kürtün Erik beli	1990		Yayla
Artvin Kaçkar T.M	1991	1/25000 çdp	Yayla
Artvin Kafkasör T.M	1991	1/5000 nip 1/1000 uip	Yayla
Giresun Kümbet Yaylası T.M	1991		Yayla
Giresun Yavuzkema1 Yaylası T.M	1991	1/25000 çdp	Yayla
Gümüşhane Zigana T.M	1991	1/25000 çdp	Yayla + Kış
Ordu Çambaşı Yaylası T.M	1991	1/25000 çdp 1/5000 nip 1/1000 uip	Yayla
Ordu Akkuş Argın Yaylası T.M	1991		Yayla
Ordu Aybastı Perşembe Yaylası T.M	1991		Yayla
Rize Anzer T.M	1991		Yayla
Sinop Ayancık Akgöl T.M	1991		Yayla
Sinop Kozfındık Bozarmut Yaylası T.M	1991		Yayla
Sinop Türkeli Kurugöl T.M	1991		Yayla
Trabzon Maçka Şolma T.M	1991		Yayla
Trabzon Araklı Pazarcık Yaylası T.M	1991		Yayla
Bayburt Kop Dağı T.M	1991	1/25000 çdp	Yayla + Kış
Rize Çamlıhemşin Ayder Kaplıcası T.M	1995	1/1000 uip	Yayla + Kaplıca + Kış
Ordu Mesudiye Keyfalan Yaylası T.M	1995	1/25000 çdp	Yayla
Gaziantep İslahiye Huzurlu Yaylası T.M	1995	1/25000 çdp	Yayla
Antalya İbradi Maşata Yaylası T.M	1998		Yayla
Ordu Mesudiye Yeşilce Topçam Yaylası T.M	1998		Yayla

7.TÜRKİYE’DE YAYLA TURİZMİ MERKEZLERİ VE ÖZELLİKLERİ

Kaynak:(www.kultur.gov.tr)

Kültür Bakanlığının verilerinde de görüldüğü gibi, Türkiye de yaylacılık kavramı tanımlardan da anlaşıldığı gibi kıyı şehirler de daha çok görülmektedir. Yaz aylarının sıcak ve nemli havasından geçici olarak kurtulmak, oksijen oranı yüksek yerlerde yaz mevsimini geçirmek için yapılan bir hareket olduğunu görmekteyiz.

8.NİKSAR ÇAMIÇI YAYLASININ DOĞAL VE BEŞERİ ÖZELLİKLERİ

Deniz seviyesinden yaklaşık 1350 m. yükseklikte bulunan Çamici yaylası Niksar’a 17km. uzaklıkta olup, Niksar-Ünye karayolu üzerindedir. İlçenin kuzeyinde yer alır, tamamen çam ağaçlarıyla kaplı, tabiat harikası bir yöredir. Çam kokulu serin havası doğal bir terapi niteliğinde olup insanlar tedavi amaçlı da yaylaya gelmektedir. Başlangıçta 3-5 yayla eviyle başlayan yapılaşma giderek artmıştır. İlk başlarda yayla evleri tamamen ahşap malzemeden yapılmıştır. Bugün ev sayısı ve hane halkı sayısı binlerle ifade edilmektedir. Çamici yaylası halen Niksar halkının, çevre ilçe ve illerin rağbet ettiği önemli mesire ve piknik yerlerinden birisidir. Yayla ; büfe, lokanta, kebab ocakları, içme suyu, geniş oyun alanlarıyla 10.000 kişinin yararlanabileceği büyüklüktedir.

Çamici yaylasında Niksar Belediyesinin geleneksel hale getirdiği ve yaz aylarında düzenlenen “çamici yayla şenlikleri” düzenlenmektedir. Spor turizminin bir parçası olan Oryantiring Turnuvaları düzenlenmektedir. Niksar Cup adıyla yabancı ülkelere de duyurulan etkinlik Karadeniz’e kıyısı olan ülkelerden rağbet görmeye başlamıştır. Akdeniz bölgesinden gelenler için orta anadolu üzerinden Karadeniz’e geçiş güzergahı olarak en kısa kestirme yol olarak kullanılmaktadır. Çamici yaylası mola verme yeri haline gelmiştir.

Çamici yaylası, son yıllarda ülkemizde yayla turizmine artan ilgi ile birlikte daha da önemli hale gelmiştir. Yaylanın Turizm Bakanlığınca Turistik Yaylalar sınıfına dahil edilmesi Niksar ilçe ve yöresinin kalkınmasına büyük katkı sağlayacaktır. Ayrıca Çamici yaylasında piknik, doğa yürüyüşü ve kamp yapabilirsiniz. Yaylada gündüzleri pür toplanır ve akşama ateş yakılarak çevresinde şarkı söylenir, köze patates gömülüp sabah yenir. Akşam yol boyu yürüyüşlerinde yaylanın o müthiş havası ciğerlere çekilir. Kebabın yanında koyun yoğurdu yenir ve üstüne buz gibi yayla suyu içilir.

Sürdürülebilir Turizm Açısından Yayla Evlerinin Turistlere Kiralanmasına Yönelik Bir Araştırma: Niksar Çamiçi Yaylası Örneği

Niksar Çamiçi Yaylası Bölge Haritası

329

Çamiçi Yaylası, Yayla Evleri

TİDSAD

Türk & İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi /The Journal of Turk & Islam World Social Studies
Yıl: 5, Sayı: 19, Aralık 2018, s. 322-335

Sürdürülebilir Turizm Açısından Yayla Evlerinin Turistlere Kiralanmasına Yönelik Bir Araştırma: Niksar Çamici Yaylası Örneği

330

Niksar Uluslararası Kamping

TİDSAD

Türk & İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi /The Journal of Turk & Islam World Social Studies
Yıl: 5, Sayı: 19, Aralık 2018, s. 322-335

Tablo 1. Çamici Yaylasında Bulunan Ticari İşletmeler (2017, Yaz Dönemi)

Market	Çay Ocağı	Kasap	Lokanta	Pansiyon	Otel	Eğlence yeri	Petrol ofisi
4	3	3	5	3	2	1	1
Oto Lastik Tamir	Bisikletçi	Uluslararası Camping	Fırın Ve Pide	Çadır Kampı	Kır Kahvesi		
1	1	1	3	1	1		

9.ÇAMIÇI YAYLA ŞENLİKLERİ

Yayla şenliği, Niksar Belediyesi ve Mesudiyeliler Derneği tarafından geleneksel olarak her yıl temmuz ayı içinde yapılmaktadır. Şenlikte Ulusal güreş ve birtakım sportif faaliyetler yapılmaktadır. Yöresel sanatçılar sahne almaktadır. Gençler kol kola girerek halay çekmekte, genç kızlar zılgıtla eşlik etmektedir. Meydanlara kurulan çadırlarda misafirler ağırlandı ve yöresel yemekler ikram edilmektedir.

“Niksar’ın Fidanları Kültür Sanat Şöleni” etkinlikleri çerçevesinde Niksar Motosiklet Festivali gerçekleştirilmektedir. Türkiye’nin bir çok yerinden ulusal ve uluslararası alanda tanınmış motorcular gelmektedir. Motorcular önce Niksar şehir merkezinde şehir turu atarlar ve sonra yayla yoluna girerek toplu bir şekilde yaylaya çıkarlar. Burada hazırlanmış olan pist yarışları ve gösteriler yapılır. Dereceye giren motorculara ödüller verilmektedir. Etkinlikler dahilinde Festival müzik şenliği ile son bulmaktadır.

Tablo 2. NIKSAR ÇAMIÇI YAYLASI YAYLA EVLERİ VE KİRALANMA TABLOSU

Yayladaki Kiralık Ev Sayısı	Ev Tipi	Kira Bedeli	Yayla Sezonu	Yıllık	Ödeme Şekli	Özel Bilgi
782	Beton Açma	2000-2500tl	X		Peşin	En çok ev tipi
	Taşev	2000-2500tl	X		Peşin	% 15 oranında
	Ahşap Yapı	2500-3000tl	X		Peşin	Çok az, %5 oranında

Yukarıdaki bilgiler, Niksar Belediyesi Turizm Ofisi, Çamici Yaylasındaki ticari işletmeler ve kirada oturan yaylacılardan alınmıştır.

TABLO 3. ÇAMIÇI YAYLASINA KONUT VE İŞLETME SAHIPLERINE, KIRACILARA YÖNELTİLEN SORULAR

S	Konut Ve İşletme Sahiplerine Yöneltilen Sorular	KİS	S	Kiracılara Yöneltilen Sorular
1	Alt Yapı Yeterlimi	15 KİS Evet 5 KİS Hayır	1	Burayı tercih etme sebebiniz nedir
2	Çevre Korunuyormu	18 KİS Evet 2 KİS Hayır	2	Gelecekte bu destinasyonun var olacağına inanıyorsunuz.
3	Yerel Yönetim Çevre Korumaya Destek Oluyormu	20 KİS Evet	3	Yoğun dönem de çevre kirliliği yaşıyor mu
4	Mimari Yapı Korunuyor Mu	4 KİS Evet 16 KİS Hayır	4	Mevcut çevresel sorunların kaynağı turistlermi, yoksa yerel halk mı
5	Turist Sayısı Artıyor Mu	20 KİS Evet		
6	Gelen Turistler Çevre Konusunda Bilinçli Mi	20 KİS Evet	5	Ulaşım hizmetlerinden memnunmusunuz
7	Su Kaynakları Temiz Mi	20 KİS Evet	6	Yiyecek-içecek hizmetlerinden memnunmusunuz
8	Gürültü Kirliliği Varmı	20 KİS Hayır	7	Mevcut işletmeler sizin için yeterlimi
9	Yerel Halk Turizm Konusunda Bilinçli Mi	15 KİS Evet 5 KİS Hayır	8	Yerel yönetimden beklentiniz varmı
10	Evinizde, İş Yerinizde Tadilat Yaptınız mı	20 KİS Evet Her Yıl	9	Spor alanları yeterlimi? Yeterli

Sürdürülebilir Turizm Açısından Yayla Evlerinin Turistlere Kiralanmasına Yönelik Bir Araştırma: Niksar Çamici Yaylası Örneği

				yürüyüş alanları varmı
11	Kanalizasyon Suları Bertaraf Ediliyor Mu	20 KİS Evet	10	Yerel yönetim şebeke suyu dışındaki suları kontrol ediyor mu
12	Ağaçlandırma Çalışmaları Yapılıyor mu	20 KİS Evet		
13	Bildiğiniz Bir Çevre Projesi Varmı	4 KİS Evet 16 KİS Hayır		
14	Sizin İçin Çevre Köylerin Avantaj Ve Dezavantajları Varmı	20 KİS Evet		
15	Konaklama Yerleri Yeterlimi	20 KİS Hayır		

Çam içi yaylasında 2017 yılı yaz sezonunda yapılan bu çalışmada; 10 konut sahibi, 10 işletme sahibi ve 10 kiracı ile yüz yüze görüşülerek samimi bir ortamda yukardaki tablodaki sorular yöneltilmiştir. Konut ve işletme sahipleri “KİS” olarak, Kiracılar ise “K” olarak kodlanmıştır. Yapılan görüşmelerde konut ve işletme sahiplerine sorulan sorularda EVET/HAYIR cevabı istenirken, kiracılara yöneltilen sorulara açık uçlu ve açık anlatıma izin verilmiştir. Konut ve işletme sahiplerine sorulan sorularda,

Birinci soruda; alt yapı yeterlimi sorusuna 15 KİS Evet, 5 KİS Hayır cevabı vermiştir. İkinci soruda; çevre korunuyor mu sorusuna 18 KİS Evet, 2 KİS Hayır cevabı vermiştir. Üçüncü soruda; yerel yönetim çevre korumaya destek oluyor mu korunuyor mu sorusuna, 4 KİS Evet, 16 KİS Hayır cevabı vermiştir. Beşinci soruda; turist sayısı artıyor mu sorusuna, 20 KİS de Evet cevabı vermiştir. Altıncı soruda; Gelen turistler çevre konusunda bilinçlimi sorusuna, 20 KİS de Evet cevabı vermiştir. Yedinci soruda; su kaynakları temiz mi sorusuna, 20 KİS de Evet cevabı vermiştir. Sekizinci soruda; Gürültü kirliliği var mı sorusuna, 20 KİS de Hayır cevabını vermiştir. Dokuzuncu soruda; Yerel halk turizm konusunda bilinçlimi sorusuna, 15 KİS Evet, 5 KİS Hayır cevabını vermiştir. Onuncu soruda; evinizde, iş yerinizde tadilat yaptınız mı sorusuna, 20 KİS de Evet her yıl yapıyoruz cevabı vermiştir. On birinci soruda; kanalizasyon suları bertaraf ediliyor mu sorusuna, 20 KİS de Evet cevabını vermiştir. On ikinci soruda; ağaçlandırma çalışmaları yapılıyor mu sorusuna, 20 KİS de Evet cevabı vermiştir. On üçüncü soruda; bildiğiniz bir çevre projesi var mı sorusuna, 4 KİS Evet, 16 KİS Hayır cevabı vermiştir. Bu konuda Evet cevabı veren KİS lerin komşu oldukları ve proje adı olarak, Türkiye Çöpünü Dönüştürüyor projesinden söz etmişlerdir. On dördüncü soruda; sizin için çevre köylerin avantaj ve dezavantajları var mı sorusuna, 20 KİS de Evet cevabını vermiştir. Bu konuda avantaj olarak yerinde taze süt, yoğurt, yumurta ve köy ekmeğinden bahsederken, dezavantaj olarak köylülerin hayvanlarının çevreyi kirlettiğinden, bahçedeki bitkilere zarar vermesinden bahsetmişlerdir. On beşinci soruda; konaklama yerleri yeterlimi sorusuna, 20 KİS de Hayır cevabını vermiştir. Bu konuda özellikle işletme sahipleri yetersiz konaklamadan dolayı çok büyük kayıplarının olduğunu söylemektedirler.

Kiracılara yöneltilen sorularda, Birinci soruda; burayı tercih etme sebebiniz nedir? Sorusuna, 6K çam havasının, oksijen oranının sağlıklarına iyi geldiğini söylerken, 4K da yakın olduğu için demektir. İkinci soruda; gelecekte bu destinasyonun var olacağına inanıyor musunuz sorusuna, 10K da evet inanıyoruz, gelecekte burası daha iyi bir çekim merkezi olur demiştir. Üçüncü soruda; yoğun dönemde çevre kirliliği yaşıyor mu sorusuna, 8K hayır derken 2K evet özellikle hafta sonları çevreye atılan atıklar rahatsız ediyor demiştir. Dördüncü soruda; mevcut çevresel sorunların kaynağı turistlerimi, yoksa yerel halk mı sorusuna, 10K nın tamamı yerel halk diyerek, çevre bilincinin olmamasından ve yerli halkın evlerinde hayvan beslemesinden rahatsız olduklarını dile getirmişlerdir. Beşinci soruda; ulaşım hizmetlerinden memnun musunuz sorusuna, genel olarak evet ancak belediye daha sık aralıklarla dolmuşlar koyabilir demişlerdir. Altıncı soruda; yiyecek-içecek hizmetlerinden memnun musunuz sorusuna, genel olarak evet cevabı vererek, daha çok yemeklerini evlerde kendilerinin hazırladığını söylemişlerdir. Yedinci soruda; mevcut işletmeler sizin için yeterlimi sorusuna, 10K da hayır cevabını vererek, aynı tür işletmeler değil de farklı işletmeler olmasını tercih ettiklerini, örneğin akşam yemeklerinde tatlı bulamadıklarını, bulduklarında da taze olmadığını söylemişlerdir. Sekizinci soruda; yerel yönetimlerden beklentileriniz var mı sorusuna, 10K da evet var demiştir. Özellikle çöplerin düzenli alınması ve ilaçlamanın yapılması, jandarma güvenlik hizmetlerinin daha etkin yapılmasını, elektrik kesintilerinin giderilmesini istemişlerdir. Dokuzuncu soruda; spor alanları yeterlimi? Yeterli yürüyüş alanları var mı sorusuna; 10K da evet var ama özellikle spor alanları çok yetersiz demişlerdir. Bunda yayla yerleşim şeklinin, oturma alanlarının dört ana bölümden oluşmasının büyük etkisi olduğu görülmektedir. Her bir bölüme spor alanları kurulmadığı için mesafeler uzak kalmaktadır. Onuncu soruda; yerel yönetim şebeke suyu dışındaki suları kontrol ediyor mu sorusuna , 6K bizim sitemizde şebeke suyu dışında su yok derken, 4K da şebek suyunu içmede evde kullandıklarını, bunun dışında artezyen kuyularının olduğunu bunu da evlerinin bahçesindeki bitkileri sulamak için kullandıklarını ancak herhangi bir belediyeden kontrol yapılmadığını söylemişlerdir.

10. SONUÇ ve ÖNERİLER

Niksar Çam içi yaylası Türkiye'nin oksijen oranı ideal ikinci yaylasıdır. Bu özelliği Çam içi yaylasına ayrı bir değer katmaktadır. Bu yüzden de Niksar'daki yerel yönetimler Çam içi yaylasına çok değer vermektedir. Planlı bir yatırım projeleri olmasına rağmen, gerekli kontroller yapılmamakta ve yaylanın bir takım sorunları bulunmaktadır.

- ❖ Çam içi yaylasının yaz aylarında doluluk oranı yüksek olmasına rağmen, sezon dışında sık sık elektrik kesilmesi, bazı işletmelerin sezon sonu kapatılması, sezon dışında yaylada yaşayanların sayısında önemli bir etkisi olduğu görülmektedir.
- ❖ Sezon dışında da yayladaki hizmetlerin devam etmesi halinde, fiyatlarda indirim yapılması, sezon dışında da yaylaya ulaşım hizmetleri verilmesi halinde kış mevsiminde de Çam içi yaylası turizm merkezi olabilir.
- ❖ Diğer önemli bir sorunda yayla yolunun standartlarının düşük olması, yolların standartlarının yükseltilmesi gerekir.
- ❖ İlçe ile Yayla arasında alternatif olarak yayla dönemlerinde Telefrik ulaşımı sağlanabilir.
- ❖ Ziyaretçiler gündüz yayla da vakit geçirmekte ve akşam buradan ayrılmaktadır. Konaklama tesisleri çoğaltılmalı ve hizmet vermelidir. Bu şekilde yaylada konaklayan ziyaretçiler daha fazla harcama yapacaktır.

TİDSAD

- ❖ Çam içi yaylası spor kompleksleri için oldukça uygun bir yapıya sahip, doğal ortam bozulmadan yapılacak spor kompleksleri yaylaya spor turizmini getirebilir. Spor kulüplerinin kamp yerleri olabilir.
- ❖ Çam içi yaylası önemli bir yayla potansiyeline sahip olmasına rağmen, yerel yönetimler ve ilgili turizm bakanlığı tarafından yeterli tanıtım yapılmamaktadır. Yeterli tanıtım yapıldığı takdirde, Çam içi yaylası daha da gelişebilir.
- ❖ Çam içi yaylası sahip olduğu doğası ve yeşiliyle, özellikle Ortadoğu ve Arap ülkelerinde, alternatif turizm arayışı içindeki yabancı turistler için uygun bir yer haline getirilebilir. Bu amaçla reklam filmleri çekilerek ilgili ülkelerin TV lerinde yayınlanabilir.
- ❖ Son yıllarda yapılan binalar beton arme olarak inşa edilmiş ve bu da doğal çevreye uyumsuz gelmiştir. Bu evlerin doğayla uyumlu hale getirilmesi için en azından dış cepheleri ahşap kaplama yapılabilir. Bundan sonra yaylanın dokusuna aykırı yazlık ev yapılmasına izin verilmeyebilir.
- ❖ Yayla evlerinde konut sahiplerinin önemli bir kısmı sezonda 15-20 gün kalıp gitmektedir. Bu evler dışardan gelen turistlere pansiyon olarak kiralanabilir. Bu şekilde yayla ekonomisine katkı sağlayabilir.
- ❖ Yaylada hizmet veren işletmeler özellikle gelen yerli ve yabancı müşterilere karşı nezaket kuralları ve hizmet anlayışı konusunda genel bir turizm eğitimine tabi tutulabilir, buna kesinlikle ihtiyaç vardır.

KAYNAKLAR

- Haberal, H(2011), Yaylacılık Kültürünün Yayla Turizmi İçindeki Önemi; Rize Yaylası Örneği, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Haberal, H(2013) Yayla Kültürü Ve Yayla Turizmi, Özyurt Matbaacılık Ankara.
8. Beş Yıllık Kalkınma Planı(2001-2005) 1572.madde.
- Karataş, M. Babür, S. Gelişen Dünya da Turizm Sektörünün Yeri, KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi 15(25):15-24, 2013.
- Albayrak A, Alternatif Turizm, Detay Yayıncılık Ankara 2013.
- Türkiye Turizm Stratejisi-2023 Kavramsal Eylem Planı.
- Tekin, Ömer Faruk, Alternatif bir turizm türü olarak Yayla Turizmi ve Bozkır İlçesinin Potansiyelinin Değerlendirilmesi, Uluslararası Sempozyum: Geçmişten Günümüze Bozkır, 1094-1107, 2010.
- www.kultur.gov.tr
- Gradach And Loukoitou -Sideris, Questioning A Neoliberal Urban Regeneration Policy, November 2007.
- Keating and frantz, culture-led strategies for urban regeneration: A comparative on Bilbao, December 2004.
- Yücel, T. ,1995, Türkiyenin Kır Yerleşmeleri ve Tipleri üzerine yeni Görüşler. Türk Kültürünü Arştırma Enstitüsü, Türk Kültürü Araştırmaları. Ankara, s,447-469.